

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82. —

... .. APARE
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
insertiuni după învoială.
Scrisori nefrancate se refuză.

Soartea Croaților.

—np— Incercând o aprofundare a ultimelor evenimente între Ungaria și Croația, vom da de surprize destul de neplăcute pentru aceasta din urmă, surprize cari ne îndreptățesc să avem temerea, că regatul Croației va împărtași cu timpul soartea nenorocitei noastre Transilvanii.

Un membru al partidului național croat într'o convorbire a sa cu corespondentul din Agram al lui „Pest. Lloyd“ nu se sfiește a da pe față șiretlicul politicii maghiare, care de multă vreme pândeste momentul oportun, pentru a produce un dezechilibru al autonomiei croate. Ori cât de optimiști am fi și ori cât de mult am ști aprecia curajul și puterea de rezistență a Croaților nu putem renunța la afirmațiunile noastre și nici nu putem depărta dela noi temerea, că realizarea acestor afirmațiuni va fi opera celui mai apropiat viitor.

Răsfoind istoria croată, vom găsi o degradare politică a regatului, o slăbire a organizației sale autonome, — slăbire al cărei apogeu îl formează tocmai evenimentele din zilele noastre.

Regatul croat este premergător ori-cărui sistem analog de guvernare al țarilor monarhiei noastre.

Veniți în țară înaintea Maghiarilor (634—638) ei să așezară în vechea Panonie, între Drava, Sava și Alpi sub ducii lor, cari întrețineau o adevărată curte suverană sub titlul de „Dux totius Sclavoniae“; mai târziu se întitulau „Dei grația Dalmatiae et Croatiae dux“, iar în secolul al X-lea își înființară regatul lor croat, care a strălucit multă vreme sub regi ca Zvonimir.

În secolul al XII-lea (1102) li-a venit Croaților cea mai tristă inspirație, de a primi oferta făcută de Maghiari pentru a intra în aliață cu aceștia.

La aceasta dată încep relațiile între cele două regate, păstrându-și fiecare independența sa, care însă astăzi s'a transformat într'un amestec aproape suveran al Ungariei în treburile croate.

Primul pas al degradării politice a fost alegerea lui Coloman, regele Ungariei, ca rege al Croației, deși aceasta uniune avea un caracter numai personal și nu era nici decum o legătură politică. Nobilimea croată era vazală regelui Croației și nu regelui

Ungariei. Ea și-a ales un șef și nu un stăpân.

Din acest moment Croația î-și alegea banii săi, cari aveau drepturi suverane, de a declara război de a bate monede, de a decreta impozite și singura obligațiune de a plăti regelui un tribut de 10 mii de mărci.

În 1301 moare Andrei III. fără urmași lăsând vacant dublul Tron.

Croația a oferit atunci coroana lui Zvonimir lui Carol de Anjou candidatul papei, ales în urmă (1307) și pe tronul Ungariei după moartea lui Otto de Bavaria.

Aci este momentul de superioritate al Croației când regele ei e ales și de rege al Ungariei.

În secolul al XV (1403) situația Croaților să schimbe. — Regele Sigismund refuză de a se conforma tradiționalului obicei de încoronare — pe pământ croat — și de atunci până la compromisul din 1868 ea s'a făcut în mod tacit de succesori acestuia. Modificarea acestei ceremonii, a doua treaptă principală a degradării lor, n'a fost atacată de Croați, ceea ce pentru situația lor constituie o enormă greșală politică.

De aci înainte supremația Coroanei ungare asupra celei croate începe a se simți. Afacerile Croației sunt judecate nu la Zagrab, ci la Viena sau la Praga.

Cu suirea pe tron a lui Ferdinand I, Croații coboară a treia pantă spre povârniș: pe câtă vreme Ungurii oferă acestuia coroana sf. Ștefan cu titlul personal, Croații o dau pe-a lui Zvonimir cu drepturi ereditare.

Nu-i vorba, că la 1687 și Ungaria a recunoscut dinastia de Habsburg ca ereditară, dar nu e mai puțin adevărat, că prin actul său Croația și-a vândut pentru vecie independența sa, astfel, că la 1578 Rudolf II suprimă individualitatea politică a acesteia și decretează subordinația banului Croației arhiducelui Carol de Austria, încredințând Ungariei realizarea acestui decret.

Amestecul Ungariei în afacerile interne ale Croației deși nu s'a simțit multă vreme, a pornit dela această dată.

După o întrerupere de 50 de ani se întrunește dieta croată, la 1790, în care s'a propagat nefericita idee de alianță cu Ungaria.

Ei au trimis în dieta ungară dele-

gații lor, cari au propus crearea unui senat comun, din care Ungaria a tras profitul de a fi înlocuit limba croată cu cea maghiară.

Protestul Croației din adunarea de la Timișoara, îndreptat împotriva acestei trădări a Ungariei, a fost înăbușit de uraganul revoluționar pornit din Franța.

Stadiul de fericire al Croației este sub dominațiunea franceză (1809—1813) singurul moment, când Croații și-au împlinit visul, de a vedea întrunite într'un singur stat, Iliria, toate provinciile slave dela sud.

Dar acest vis frumos le-a fost spulberat de Metternich, care voia să-i germanizeze, iar Ungurii sub pretext, că-i protejază începură opera lor de distrugere. Luptele marilor patrioți croați Ludovic Gaj și Janco Drascovici n'au putut restabili gloria croată, strivită de supremația maghiară. Revoltele izbucnite la 1845 au fost înecate în sânge.

Scrisorile patente dela 1849, diploma dela 20 Octombrie 1860, adresa croată de la 10 Febr. 1866, comisia mixtă de 24 de membrii pentru reconstituirea vechei legături între cele două regate n'au avut nici un rezultat favorabil.

După războiul din 1866 dieta ungară refuză Croaților dreptul de a lua parte la discuția compromisului cu Austria.

Nerecunoașterea acestui compromis din partea Croaților și abținerea lor dela încoronare, alimentează antagonismul între cele două popoare, — antagonism care s'a perpetuat și s'a dezvoltat prezentându-ne icoana lui actuală*).

Nu mai încapă nici-o îndoială, că în decursul veacurilor intenția Ungurilor de a pune mâna pe Croația, se arăta evidentă.

Autonomia acesteia nu mai poate fi garantată de naționalismul înflăcărat al știrilor de odinioară, ci menținerea ei trebuie să o atribuim unor împrejurări cu totul de altă natură între cari primul loc îl ocupă concentrarea forțelor politice pe arena compromisului cu Austria. Odată acest aranjament tratat, urmează desfășurarea energică a politicii maghiare interne, a politicii de distrugere și maghiarizare.

Vezi „La revue slave“ din Oct. 1907.

Iată de ce retragerea Croaților de pe terenul de luptă nu poate avea de cât urmări desastroase pentru ei, întrucât condițiile de pace nu li oferă garanții suficiente.

Lupta încheiată în astfel de condiții nu poate fi de cât un armistițiu, neînțeles de Croați, dar folosit de Unguri pentru a-și împropăta forțele.

Dorim să fim profeți mincinoși, temerea noastră însă e tocmai contrară.

Procesul 3 și 4 al „Luptei“. La 16 Decembrie n., Luni, se va debate înaintea curții cu jurați din Budapesta procesul al 3-lea și 4-lea pornit împotriva ziarului nostru.

Redactorul nostru responsabil e pus sub acuză pentru articolele „Din țara moților“, publicat în numărul 75, și „Plecarea Majestății Sale“, publicat în numărul 119.

Lipsa de sistem în lucrare o constată „Drapelul“ într'un articol, ca una dintre cele mai mari neajunsuri ale funcționării vieții noastre naționale. Remarcăm unele pasagii așa, cum le vedem în „Drapelul“.

«Acțiunea parlamentară a deputaților noștri, s'a înfundat pe neașteptate. Nici astăzi nu știm deslușit ce s'a întâmplat, de s'a încheiat lupta din parlament în mod așa brusc, la aparență din cauza unei greșeli de formă.

«Tot așa ne-a lăsat în multe privințe nedumeriți acțiunea arhierilor români în Casa Magnaților. Părea pentru un moment că s'a ajuns pe sub mână la o înțelegere oarecare, dar ulterior am văzut că nici vorbă de așa ceva.

«De aici încolo a lăncezit totul. În sinoadele eparhiale s'a mai luat un avânt și apoi s'a pierdut în nisip. S'a trimis un memorandum la cancelaria de cabinet, care — pare-ni-se — a sosit acolo după sancționarea legii, ori s'a pus la dosar, căci nu mai știm nimic de soarta lui.

«Cu aceasta par'că s'a curmat totul.

«Proiectul a devenit lege și a intrat în vigoare. Iar la noi stăpânește cea mai în-

fiorătoare neorientare. Au urmat niște debateri ziaristice academice pe tema «Quid nunc?», apoi s'au relevat vre-o câte-va cazuri de jertfă impunătoare, unde singurătatea comune bisericești au luat de capul lor cu însuflețire asupra-le sarcina a creea învățătorilor situația materială reclamată de lege, încolo par'că s'a zătonit totul.

A lipsit și lipsește pe întreaga linie sistemul în lucrare.»

Nu mai deschidem discuții asupra acestor chestiuni, — prin ce însă nu voim să spunem că nu e bine să se constate, dacă au fost ori sunt neajunsuri, cari trebuesc îndreptate.

Mai mult ni-se îndreptează atențiunea asupra acțiunilor pe cari «Drapelul» ni-le indică pentru viitor.

«Negreșit avem să ne supunem legii, căci e lege, și ori ne place, ori nu, suntem datori a ne supune. Dar și în virtutea acestei legi suntem în stare, dacă am lucra cu sistem, să mai salvăm câte ceva.

«In cadrul legii noi se poate elabora un plan de învățământ pentru școlile noastre, în puterea căruia tot se mai poate salva un locușor limbei naționale în învățământ.

«In cadrul legii se poate creea — dacă conlucram cu toții — condițiile susținerii unei părți din școlile noastre de până acum.

«In cadrul legii tot mai putem da un sprijin moral învățătorilor.

«Putem, dacă... am avea sistem în lucrare. Dar nu putem pentrucă ne lipsește acest sistem.

«Forurile bisericești au rămas de capul lor, nici ele nu au solicitat sprijinul obștei, la care s'a angajat aceasta, și nici noi nu ne-am mai interesat de ce fac aceste foruri.

«Așa pe nepregătite ne-am pomenit, că inspectorii școlari regești ne joară învățătorii peste capul forurilor bisericești, fără de a fi primit înainte vre-o instrucție din partea acelor foruri. Lipsa de orientare și uniformitate în procedură s'a simțit pe întreaga linie.

«Acum ne pomenim că au primit susținătorii școlilor noastre ordinul de a rade de pe edificiile școlare inscripțiile românești, deși chestia nu e pe deplin elucidată, nefiind textul legii destul de clar admițând diferite interpretări.

«Ministrul ne trimite emblema țării și

steaguri pentru școlile și dela noi nici o instrucție, nici o îndrumare. Se lasă totul pe capul bieților învățători, să facă fiecare cum îl face capul.

«Eăr poporul, care așteaptă avizul dela cei în care și-a pus încrederea, stă zăpăcit și ne întrebă că ce e aceasta».

Ce-o fi cu pactul la Orăștie. In orașul nostru Orăștie a fost statorit prin înțelepciunea înaintașilor, un pact, o bunăînvoire, între cele 3 naționalități: Sași, Români și unguri ce locuiesc orașul, prin care pentru a încungiura frecările și luptele în jurul conducerii orașului, s'a dat fiecărei națiuni, locul său, ce i-să cade după numărul alegătorilor dietali, în reprezentanța (comunitatea) orașului, partea sa de funcționari la oraș, dreptul egal al tuturor 3 limbilor, — lucru destul de potrivit (deși nu arare cu scurtarea dreptului Românilor).

Pactul acesta, ca o învoire pacinică, să noește din 6 în 6 ani.

Acum vine iar' sub revizie. Concetățenii noștri maghiari sunt convocați pe Duminică în casină pentru a lua înțelegere privitor la el. Printre ei nu's puținii aceia cari zic, că Românii să fie dați în lături, să se lege numai Sașii cu Ungurii, că având așa împreună majoritate față de Români, să împartă numai ei între ei, ce e de «căpătat» dela oraș. Credem însă că mințile mai stămpărate vor precumpăni și între Maghiari, și nu vor împinge lucrurile la o războire așa urâtă, cum ar fi cea, care ar trebui să urmeze după un atare pas provocător față de Români.

Clubul român și-a numit reprezentanții săi, cari întrunindu-să la timpul său cu trimișii maghiari și Sași, să stabilească măsura dreptății ce să cade fiecărui popor aci, și pe temeiul acela, drept stabilit, să încheie pactul pe un nou period de 6 ani. («Libertatea»).

Răspuns „Telegrafului Român.“ In schimbul de articole pornit pe urma încercării d-lui dr. E. Babeș se amestecase și un articol al d-lui Jancsó Benedek în «Budapesti Hirlap» după care «Telegraful

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA“.

Frică.

Citeam. Era târziu în noapte.

Deodată, fie că se isprăvise petrolul din lampă, fie că o mișcare a foarei întoarsă prea repede era cauza, lampa după măsura se stinse.

Cufundată în citirea unei cărți spiritiste, nu luasem seama și deodată, pe neașteptate, mă pomenii în întuneric.

Mă cuprinse teama. Cum, cine stinsese așa deodată lampa?

Rămăsei cu ochii deschiși privind în besna, care se făcuse în odae.

Incetul cu incetul ochii începură să mi se obișnuiască și căutam să deslușesc lucrurile, pe cari le știam de ani de zile în acelaș loc. Dar parcă era un făcut.

Unde știam, că e un garderob, mi se părea acum, că e peretele gol și în alțloc unde știam, că nu e nimic, par'că zăream ceva ca o ladă mare, înaltă până în tavan.

Incercai să închid ochii. Nu putui; par'că 'mi erau țintuiți așa, deschiși. In-

cepu să-mi fie frică deabinelea. Cu o sfortare mare 'i închisei strângându-i căp puteam. Dar par'că cineva, o mână nevăzută căuta să mi-i deschidă cu forța.

Era un fel de luptă între mine și acea putere nevăzută, eu ca să i țin închise, ea ca să mi-i deschidă.

Mă temeam să duc mâinile la ochi ca să nu ating mâna aceea, care lupta cu voința mea. Toate cele citite despre spirite 'mi veneau cu o limpezime grozavă în minte.

De obicei, când citeam despre astfel de lucruri nu 'mi puteam opri un zâmbet ironic de neîncredere. Acum era altceva. Credeam tot.

Imi adusei aminte de ce-mi făcuse spaimă în copilărie. Odată, aveam în salon o mulțime de mere păstrate pentru iarnă. Noi, eu și frații mei, nu ne puteam astâmpăra până ce nu le dam gata pe toate. Ca să nu ne ducem să le furăm, mama ne speria, că e un moș cu o haină largă, largă, care cum ne-o prinde pe acolo, ne ia sub haina lui și ne duce cu el.

Intr'o seară pe când toți ai casei stau

de vorbă la ceaiu, eu și cu frate-meu cel mic ne furișăm binișor tocmai în fundul geamficului unde era salonul și căutam, dibuind în întuneric să nimerim ușa.

In timpul ăsta, frate-meu celalt prinde de veste și se ia tipșil după noi. De răzbunare că nu-l luasem și pe el la furat, se apropie încet de noi, ne strigă deodată: «Uite p'ăl cu haina largă».

Nebuni de spaimă — dar și el tot ca noi de speriat — o luăm la fugă pe coridor.

Eu, dau peste un cufăr mare și buff! cad țipând peste el. Au alergat cu lumină și când m'au ridicat de jos gălgăia sângele din gură.

Au trebuit să cheme doctorul ca să'mi oprească sângele.

Spaima de atunci de când eram copil mă cuprinse și acum. Și doar nu mai credeam în moși cu haine largi.

Imi mai adusei aminte ce ne povestea bunica. Odată zicea, că trecea din satul lor spre un alt sat la o mătușe a ei. Era cu servitoarea — amândouă fete tinere — călătoreau bărbătește pe niște

Român» aflase de bine a întreba, dacă articolul din «Budapesti Hirlap» însemnă un refuz ori o neînțelegere a acțiunii de împăciuire a d-lui Babeș.

«Budapesti Hirlap» adevărat dl Jancsó Benedek răspunde încă odată cu un categoric refuz. Curiozitatea «Telegrafului Român» poate să fie satisfăcută acum.

ROMÂNIA

Deschiderea corpurilor legiuitoare. — Mesajul Regal. — Constituirea birourilor.

București, 17 | XI. 907.

Joi, 15 Noembrie s'au deschis corpurile legiuitoare. O sută una bubuituri de tunuri au anunțat capitalei începerea sesiunii parlamentare chemată să voteze legi de cea mai mare importanță pentru viitorul țării. Nimeni nu se îndoiește că trăim în niște momente istorice; dar pe cât sunt cu toții de acord că trebuie să se îmbunătățească soarta țaranului, pe atât de mare e însă divergența asupra mijloacelor.

Au existat totdeauna divergența între partide asupra proiectelor propuse de unul sau de altul, s'au purtat și altă-dată campanii violente și opoziția și-a luat angajamente că vor desființa legea propusă și votată de guvernamentali, astă-dată însă în lupta opoziției este mai mult foc — să zicem mai multă patimă — căci astă-dată proiectele anunțate de guvern să combat nu numai pentru că așa pretinde și interesul personal al singuraticilor partizani, care interes stăpânește și inimile multor liberali și îi mână spre tabăra opoziției.

Cunoscându-se puterea opoziției, simțindu-se și sentimentele ostile ale multor guvernamentali, anunțându-se de altă parte, că multe proiecte în urma criticilor și campaniei dusă împotriva lor vor fi radical schimbate, dacă nu chiar retrase; toată lumea aștepta cu un viu interes mesajul tronului.

Mesajul regal începe arătându-și mulțumirea văzându-se încunjurat de corpurile legiuitoare ce sunt chemate a regula chestiuni

de netăgăduită valoare, apoi îndeamnă pe marii proprietari și pe țărani, „păturile sociale pe cari se razimă progresul Statului”, ca în relațiile lor se domnească bună înțelegere și armonie perfectă.

Dintre legile chemate a da chestiunii agrare o soluțiune, anunță ca cele dintâiu: Invoilele agricole și Casa rurală.

Se ocupă apoi cu relațiile diplomatice constatând, că relațiile cu toți vecinii sunt dintre cele mai cordiale. Anunță: încheierea unor convențiuni, un proiect de lege pentru ușurarea daunelor suferite de agricultori în timpul răscoalei, îndreptarea învățământului rural spre o direcție practică îmbunătățirea organizării miliției. Termină făcând opel ca cetățenii de toate treptele să fie uniți spre a asigura liniștea și a întări fericirea țării și ca activitatea corpurilor legiuitoare să fie însuflețită de un spirit împăciuitoare și de simțământul luminat al iubirei de patrie.

În genere, mesajul actual a mulțumit amândouă partidele, ceea-ce e lucru foarte rar

Epoca declară: că mesajul regal este prima vorbă sănătoasă și înțeleaptă ce s'a auzit în timp de opt luni de guvernare liberală, spiritul general este excelent, ear în amănunte se constată o sobrietate bine chibzuită.

Conservatorul se declară și el mulțumit cu spiritul împăciuitoare al Mesajului susținând, că precum manifestul regal de astă primăvară avea menirea să potolească pe țărani, astfel mesajul actual are menirea să potolească pe marii proprietari rurali.

Dintre criticile ce se fac acestui mesaj amintesc: lipsa chestiunii macedonene — care de câți va ani era amintită prin mesajele regale, omiterea raporturilor cu Grecia cari sub liberali s'au îmbunătățit prin ridicarea măsurilor excepționale luate de guvernul conservator contra Grecilor.

Joi seara deputații și senatorii guvernamentali au avut o consfătuire sub presidenția dlui Stroe Beloescu, cunoscutul senator filantrop dela Bârlad.

Dl Sturdza cere disciplină absolută fiind obligați cu toții a lucra în partid, căci numai așa vor putea să-și îndeplinească angajamentul luat în primăvară.

Reprezentanții majorităților au promis tot concursul și ca semn de perfecta armonie ce există în partid au hotărât realegerea birourilor din sesiunea trecută.

În ședința dela 16 Noembrie procedându-se la constituirea birourilor la cameră se alege președinte dl M. Ferichide, vicepreședinți d-nii: B. Misir, M. Orleanu, G. Panu și Em. Porumbaru: ear la Senat se alege președinte dl P. S. Aurelian, și vicepreședinți d-nii: C. Climescu, Costescu Comăneanu, Al. Nicolaide și P. Poni.

Slăvescu.

Din Timișoara.

— *Petrecere românească. — Succesul dnei Cosma. — Socialist condamnat. — Vicecomitele Ioanovich contra băncilor românești.* — 1 Dec. 1907.

În 26 Nov. n. 1907 a dat «Reuniunea femeilor gr. or. române din fabricul Timișoarii și provincă» o petrecere cu dans în localitatea berăriei din fabrică, care a reușit destul de bine, realizându-se un venit de peste 300 cor.

Dar nu pentru acest motiv amintesc de petrecerea aceasta, ci fiind că la această petrecere s'a eliminat cu totul din ordinea de dans, ghimpele de ciardas ce numai femeilor române le servește spre laudă, căci până acum la toate balurile și petrecerile de aci ale românilor, totdeauna era pus în rând odiosul de ciardas. Laudă și recunoștință merită reuniunea aceasta pentru ținuta ei românească în a cărei frunte stă soția dlui dr. Traian Putici a protopopului nostru. Venitul este destinat — conform statutelor — pentru ajutorarea școlărilor români din loc.

*

În 29 Nov. 1907 societatea filarmonică a ținut în amintirea compozitorului norvegian Eduard Grieg un concert simfonic în reședința din cetate, la care a participat ca oaspe și

cai mărunți. Asta era în Banat de unde era ea. Când să treacă pe la o moară părăsită, doi curcani mari și frumoși sar pe coadele cailor. Ele, înlemnite de spaimă n'au îndrăznit să-i gonească. Dela o vreme, curcanii au sărit singuri și au pierit ca prin minune.

Altădată, era acum măritată și cu copii — ne spunea tot ea, și trimesese pe un băiat al ei de vreo 14 ani la un alt fecior al ei într'un oraș apropiat. Bântuia atunci cu furie tifosul în orașul unde îi erau feciorii.

De câtva timp nu mai știa nimic de ei. Într'o seară cum sta singură în odaie, tristă și îngrijată și împletea la ciorapi la lumina unei lumânări, o pasăre mare neagră, s'a abătut asupra capului ei, a fâlfâit de două ori din aripi și a pierit. A aflat după aceea că feciorul cel mic murise de tifos.

Mi se părea acum, că aud deasupra capului meu filfâind aripile unei păsări mari.

O groază de moarte mă cuprinsese. Așa fi vrut să strig dar spaima 'mi încleștase gura. Mă gândeam să sar jos din pat,

să alerg să scol servitoarea, dar 'mi era frică să fac cea mai mică mișcare. Par'că zeci de ghiare așteptau să mă sfîșie îndată ce mă voi scobori din pat.

Crezui, că înebunesc. Aci mă așteptam să se prăbușească tavanul peste mine, aci ca patul să se ridice de odată cu mine până la tavan. Trebuia să se întâmple ceva; de asta eram sigură.

În copilărie servitoarea ne speria, că în podul casei e o stafie și toată noaptea hodorogeste de nu o lasă să doarmă.

Acum mi se păru, că cine-va bate în tavan, tocmai deasupra capului meu. Știam, că ea ne speria astfel când întindea rufele în pod, de frică, că ne vom urca în pod și-i vom murdări rufele spălate, întinse acolo. Știam bine, că toate astea erau gogorițe de speriat copii și de care râdeam de obicei, dar ciudat, din copilărie de când 'mi fuseseră spuse nici nu mă mai gândisem la ele și acum după atâția ani îmi reveneau în minte?

Imi încordasem auzul, ca să pot prinde cel mai ușor zgomot.

Cartea, din care citisem și pe care

o lăsasem pe plapomă, alunecă fără ca eu să bag de seamă. Căzu jos pe scânduri și în liniștea din odaie și în încordarea aceia a auzului, zgomotul, pe care 'l făcu, mi se păru grozav.

Printr'o sforțare supraomenească, în spaima grozavă, care făcea să 'mi tremure tot corpul, trăsese cu putere plapoma peste cap. Urechile începură să 'mi vâjâie și tâmplele să 'mi svâcnească puternic. Simțeam tot corpul, fața, până și mâinile pline de o sudoare fierbinte.

Deodată simții, că cineva îmi trage în cet plapoma de pe cap. Deschisei niște ochi mari, rătăciți și nebună de spaimă dam să țip când, la lumina luminărei aprinse, bărbatul meu — care se întorsese din oraș — mă întrebă îngrijat: «Dar ce ai, ție rău?»

Atunci, nervii mei prea mult încordați, se destinseseră și începui să plâng ca un copil.

(„Viața Lit.”)

Lia Hirsu.

soția dlui avocat dr. Aurel Cosma, cunoscută deja și publicului din Timișoara ca o artistă perfectă cu o pieză de Grieg numită „cântecul Solnejg“ acompaniată de capela cr. reg. militare a regimentului 29 de infanterie, dirijată de capelmaistrul Heller. Cântecul doamnei a fascinat publicul încât aplausele fără spirit au silit-o să repeteze piesa aceasta. Toate jurnalele din loc laudă cu mult entuziasm și noi ne bucurăm, de acest succes al unei românce.

Un ziar german se exprimă în următorul mod despre prestațiunea dnei Cosma.

„Cel mai strălucit punct al concertului la dat dna dr. Cosma. Prestațiile muzicale a'e acestei dne Cosma, prea bine cunoscute în Timișoara sau arătat și eri în „Solnejg's Lied“ în cel mai avantajos mod. Cu artă deplină și cu predare fascinătoare a redat frumșele acestei arii strălucite. O furtună de aplauze, cum de mult nu sa mai pomenit în sala redutei, a înduplecat-o pe dna Cosma ca să repete cântarea“.

*

Tot Vinerea trecută s'a ținut o pertractare înaintea forului de jurați contra unui tipograf Rudolf Kruppa, care la timpul seu a criticat legile școlare ale lui Apponyi în „Volkswille“ spunând că aceste legi neîndreptățesc și asupresc pe naționalitățile din Ungaria. Aceasta a fost destul, ca să i-se facă proces de presă și jurații lau aflat de vinovat iar tribunalul l'a judecat la 6 luni închisoare. Kruppa este socialist și „Volkswille“ este organul socialist din Timișoara. Motiv de ajuns pentru o pedeapsă aspră.

*

Di Ioanovich în raportul seu cătră adunarea generală a municipiului Timiș face propunere, ca comunele să fie oprite sub pedeapsă grea a eloca banii comunali la băncile naționaliste. Aceasta știre a dat ansă chiar și unui jurnal archișovinistic din loc „Temesvari Hirlap“ să se nepustească asupra lui Ioanovich pentru propunerea aceasta. Acest jurnal până acuma a atacat naționalitățile în modul cel mai brutal. Să fie acesta un moment lucid?

SPICUIRI

dela alegerea membrilor congregaționali din cercul Buziașului.

În 19 Noembrie a. c., a avut loc alegerea membrilor (comitatensi) congregaționali ai comitatului Timiș, din cercul Buziaș. Candidații partidului național au fost domnii Ioan Pepa, Emanuil Ungurean, dr. Aurel Cosma și Romul Cărăbașiu.

Cercului Buziaș aparțin, afară de comuna Buziaș, unde majoritatea covârșitoare a voturilor e străină și afară de germânul Bakóvár, de unde noi nu am așteptat nici un vot, tot comune aproape cu voturi numai românești. Durere, din aceste comune, nu toate au fost reprezentate la alegere cu cinste românească, căci cum sunt comunele Sinersig, Ohaba-Forgaci, Ficătar și Drăgoesci, acestea toate la oaltă au adus la urnă pentru cauza noastră abia 6 voturi.

Tot așa preotul gr. or. român din Drăgoești, Petcu, s'a purtat urât votând atât el cât și cei 6 alegători aduși cu el împreună cu jidanul de acolo contra candidaților partidului național. Acest preot, și de altfel are o purtare pentru care a trebuit să părăsească comuna Chevereșul-Mare din tractul

Buziașului trecând în calitate de administrator parohial în comuna Drăgoești, tractul Belnțului.

Din comuna Ficătar am avut 3 alegători: preotul de-acolo, carele însuși a fost la alegere și despre care nu șim cu siguranță că și-ar fi dat votul pentru ai noștri ori pentru contrari, dar constatăm că n'a dezvoltat nici-un interes.

Sinersigul ne-a adus 2 voturi la urnă. Preotul de acolo, Vichentie Pirtea, preotul cel de model și cu ambițiuni a aflat de bine să zacă greu bolnav în pat, dar numai în ziua alegerii. Bat-o focul de boală, cum se nimerește ea tocmai la astfel de prilejuri.

Cu toate aceste păcate, izbânda dela Buziaș ne-a convins pe deplin, că dacă suntem neabătuți și întregi Români, totdeauna o să putem învinge.

Celelalte comune aparținătoare Buziașului au fost la culmea chemării, astfel Hitiaș, Racovița, Sârbova, Silagiu și Buziașu au un număr cât se poate de mare la alegere întocmai ca și la o alegere dietală — cu conducătorii lor naturali în frunte. Era și mândru aspectul atâtor românași în portul lor pitoresc, pe piața Buziașului adunați în ziua alegerii, înșiși străinii, au avut teamă de căderea lor, ce a și urmat cu deplina noastră învingere. Nu pot să înșir pe toți de arândul, care cum s'a purtat, atât pot să spun însă, că în genere toate au mers pe strună în sensul naționalizmului. E vrednic de amintit fruntașul nostru țaran Ioan Gheția din Sârbova, carele — deși candidat fără voia și știrea lui din partea D-lui Dr. Gaița — nu numai că a judecat procedura acelora, ci luptându-se cu noi la oaltă pentru izbândă a dat dovadă de o inimă curat românească desinteresantă.

Tot așa și fruntașii țărani din Buziaș, Nicolaie Folea și Constantin Bențu cari a luptat cu o inimă românească până în sfârșitul alegerii. Merită toată lauda ca și în viitor să lupte cu acea inimă cu care s'a luptat și acuma, și că să le urmeze și ceilalți pe calea începută de dânșii.

Reușita dela Buziaș e neuitată în inimile acelora, cari au luat parte activă la alegere și e totodată o experiență pentru viitor. Toți candidații noștri au reușit învingători cu o majoritate mare pe lângă toate sforțările străine. Domnii Emanuil Ungurean, D-r. Aurel Cosma și Romul Cărăbașiu au întrunit 326 voturi, Domn. prot. Pepa 428, căci cu dânșul au votat și străinii, fiind luat de candidat și în unele liste de ale lor, o împrejurare ce nu are lipsă de comentariu.

În fine se svonește pe aici că partidul contrar a protestat alegerea din motiv, că cei trei domni E. Ungurean, Dr. A. Cosma și R. Cărăbașiu din Timișoara nu ar locui pe teritoriul cercului electoral Buziaș, pe când o droaie de membri comitatensi ai comitatului Timiș, sunt aleși, cari au locuință stabilă în Budapesta și afară de comitat și alegerile aceste tot-deauna au fost verificate.

Li doare mult pe domni, căderea lor rușinoasă din Buziaș căci una ca aceasta în acest cerc electoral nu s'a mai întâmplat.

Mândru și eu de învingerea strălucită, am simțit de demn, să dau aceste publicității.

Observațioiul din dealul Silagiului.

BULETIN PARLAMENTAR

Ședința dela 2 Decemvrie.

La orele 10, când președintele Justh se urcă pe tribună și spune obișnuitele cuvinte: «deschid ședința!» — nu sunt de față decât 25 de deputați.

Deschid ședința!... Pe seama cui? întreabă un părinte mai glumeț.

Clopoțelul sună însă mereu și până după verificarea procesului-verbal al ședinței de Sâmbătă, se mai adună alți 40 deputați și trei miniștri: Wekerle, Andrassy, Kossuth.

Dintre români sunt de față d-nii: Dr. A. Vlad, V. Goldiș, C. Brediceanu, D-r. I. Maniu.

În culoare se discută un articol de raportaj publicat în numărul de Duminecă al ziarului vienez «N. Fr. Presse», în care se spune că guvernul ungar e convins că până pe la mijlocul lunii Decemvrie proiectul monoparagraf va fi deja lege.

Toți se întreabă, cum crede guvernul să ajungă ținta aceasta în timp atât de scurt. Și aproape toți au un singur răspuns: «Croatii!».

Croatii, într'adevăr observă de câte-va zile o tactică nouă. Numai din vreme în vreme iau parte la discuție, cu câte un orator. Au pactat cu guvernul, nu vor mai obstrua! zic cei optimiști. Cei mai cu practică sunt de altă părere.... Viitorul apropiat va dovedi că optimiștii n'au avut dreptate. Croatii au nevoie de puțină recreație, îi lasă dară pe oratorii maghiari să ducă lupta împotriva proiectului.

Acum intră în foc și naționaliștii. Rînd pe rând vor lua cuvântul Goldiș, Vlad, Maniu..... Iar când numărul lor se va sfârși, începe din nou șirul celor cu «Visoki sabore».

Guvernul e într'adevăr într'o situație foarte dificilă. Aceasta e părerea generală.

Discuția.

Raportorul proiectului Földes Béla, e primul orator al ședinței. Vorbește despre formula băncii și rectifică câteva afirmări ale deputatului Sándor Pál. E ascultat cu puțină atențiune. Deputații așteaptă răspunsul secretarului de stat Szterényi, care a cerut cuvântul în chestie personală.

În ședința de Sâmbătă deputatul Sándor Pál afirmase în discursul său că formula transacțiunii: convențiune vamală în loc de alianță vamală își are originea în activitatea drabantilor; fostul ministru de comerț Vörös László a dat idea aceasta, coaliționiștii au copiat-o numai Szterényi declară că originea acestei formule e mai veche. A răsărit într'o convorbire ce-a avut-o el (Szterényi) cu Kossuth și Wekerle încă pe vremea lui Tisza. El, ce-i drept, a comunicat-o și lui Vörös, dar originea ideii e coaliționistă.

Răspunde și la o altă «suspicionare». El precum și Bernáth István, secretar de stat în ministerul de justiție, Popovici Sándor, secretar în ministerul de finanțe, au rămas în slujbă și după ce au ajuns la guvern «drabantii», dar aceasta n'au făcut-o din lipsă de patriotism, ci în urma unei înțelegeri cu șefii coaliționiști: Andrassy, Apponyi, Kossuth.

Declarația aceasta a lui Szterényi face impresie ciudată. Deputații lo consideră (cea ce și e) de recunoașterea că acești trei secretari de stat i-au făcut coaliției servicii de spionaj!

(Lengyel Zoltan, în procesul ce s'a por-

nit împotriva lui pentru dosarele sustrase din minister prin Hajdu, declarase pe față, că acești doi secretari de stat le aduceau șefilor coaliționiști dosare politice de cea mai mare importanță).

Pro și contra.

Szterényi, firește, se învrednicește de aplauze.

Intr'o iritație nervoasă — obișnuită deja — vorbește pentru proiect Kelemen Samu kossuthist. Disidenții îl întrerup mereu; îl întrerup însă și coaliționiștii, când critică proiectul.

Pillissy István, disident, vorbește contra proiectului. E des întrerupt. In zgomotul ce-l fac coaliționiștii abia i se aud cuvintele. Președintele e nevoit să sune de repetiție ori.

La orele 12 ia cuvântul — contra proiectului — Pető Sándor, democrat. In sală nu sunt decât vre-o 30 de deputați, mai mare parte croați și socialiști. Dintre coaliționiști: Markos Gyula, Nagy György și alți vre-o trei-patru. Ministrul de comerț Kossuth vorbește pe tribună cu președintele Justh, secretarul de stat Szterényi frunzărește printre hârtii. Pető are să vorbiască lung, până la orele 3.

La ora 1 cere pauză. După pauză continuă în prezența aceluiaș număr mic de deputați, cari se adună în jurul lui Pető. Discursul lui e mai mult conversație decât discurs: coaliționiștii îl întrerup, el răspunde și președintele sună mereu. Wekerle intră în sală și se oprește la băncile naționaliștilor, de unde privește — zimbând — claca parlamentară.

Pető termină la orele 3 fără un sfert.

Violarea imunității.

Olay Lajos anunță o ciudată violare a imunității. In ședința de Sâmbătă cineva i-a strigat când aplauda lui Wekerle: «Ce aplaudă și panamistul asta bătrân.»

Anunțarea se ia la cunoștință și se dă comisiei de imunitate.

Ședința se ridică la orele 3.

Cronica externă.

Ședința furtunoasă a dumei.

In ședința ținută în 30 Nov. n., guvernul și-a spus programul său de muncă. Deputatul Rodicev în vorbirea sa a sprijinit aspirațiunile polone și între altele a zis: chestia Stolipin va fi tot așa de folositoare, ca și cravata model Muraviev. La rostirea acestor cuvinte s'a născut un tumult mare. Mulți dintre deputați au dat asalt spre tribuna oratorului și puțin a lipsit, că nu sa început bătae. Președintele și vicepreședinții au ieșit din sală, în timp ce democrații, constituționali și partizanii dreptei, se amenințau cu pumnii. In fine duma a hotărât, că întreg cazul va fi înaintat comisiei care e chemată să aducă hotărâre în astfel de cazuri. In timpul cât comisia discută chestia aceasta senzațională, ministrul Stolipin a însărcinat pe ministrul de instrucție publică și pe controlorul general al țării, să ceară în numele său satisfacție dela Rodicev.

După explicarea atât din partea unora cât și a celorlalți, deputatul Rodicev și-a cerut iertare. Stolipin a primit împăcarea.

După deschiderea ședinței președintele Komjacov a făcut atenți pe deputați, că în viitor să nu mai provoace astfel de scene, ca cele petrecute.

Rodicev a fost eschis dela 15 ședințe. Asta e una dintre cele mai mari pedepse, ce o poate da duma.

Ce vor face Polonii ?

Politica de germanizare a Posenului a fost începută de Bismark. Cu toate mijloacele au cercat germanii de atunci încoace, să desnaționalizeze pe Poloni, să le cumpere pământul și în locul Poloniilor să colonizeze Germani. Mai cu seamă de câți-va ani, prințul Bülov a dezvoltat o activitate foarte mare, muncind cu tot ce-i stă la îndemână. Totdeodată sa dat alarma și între Germanii cari trăiesc izolați, prin alte țări, ca să vie cât mai mulți pentru germanizarea Posenului să se ducă la îndeplinire cât mai repede. Știm după unele date ce sau publicat nu de mult, că chiar din Dobrogea încep să emigreze Germani ca să potopească cu mulțimea și cu averile adunate în alte țări, nenorocitul popor polon.

Această politică însă a dat faliment, căci datele statistice spun, că în cei din urmă 10 ani, Polonii au cumpărat dela Germani cu 75.135 de hectare, mai mult pământ de cât invers. Cei 9 mii de Germani colonizați în Posen, nu au putut influența într'u nimic pe Polonii, cari sunt tot așa de culti ca și Germanii și cari prin organizația lor centralizată au respins toate atacurile germane. Statistica mai dovedește, că creșcămintul la Poloni e cu 2% mai mare decât la Germani, apoi mulți dintre Germani în urma boicotului declarat de Poloni, au luat lumea în cap. Toată acțiunea germană ajunsese la cel mai critic punct. Pe un moment se părea că Germanii vor lăsa modul del uptă de până acuma. Toate speranțele însă sau împrăștiat, căci sa văzut, că neactivitatea Germanilor în acest timp scurt, a fost numai o reculegere pentru aflarea căii ce vor urma în viitor. Și s'a aflat. De aci înainte statul în puterea celor 300 de milioane de mărci, va expropria proprietățile polone și le va coloniza cu Germani. Tot-deodată s'a mai adus și legea, că în adunări nu se poate vorbi decât numai nemțește.

Se naște întrebarea, ce vor face Polonii ?

După declarațiile făcute Polonii vor primi lupta și de astă-dată. Și nu ne va prinde mirarea, dacă vom auzi vești mai înfiorătoare, căci un popor, căruia i-se răpesc cele mai elementare drepturi naturale e în drept a-și câștiga acele drepturi cu orice mijloace.

O altă cale, pe care se pare, că vor apuca Polonii e acapararea comerțului și a industriei. De mai mulți ani de zile se observă creșterea numărului industriașilor și comercianților poloni, așa că s'a lansat chiar ideea, ca o parte din capitalurile polone trebuiesc bătute în diferite întreprinderi.

Astfel capitalul va aduce un profit convenabil, iar pe de altă parte va da ocupație acelor poloni cărora li-sau expropriat pământurile. Bine înțeles că atunci Polonii vor rămânea tot în Posen, deși nu așa de compacti ca azi.

*
* *

Proiectul de expropriere nu prea e primit cu însuflețire de partizanii centrului. Germanii șovinști însă, pretind, ca în proiect să se adauge și dreptul de «veto», adică, târgul făcut între un German și Polon, prin un veto al comisiei de colonizare, poate să fie stricat și proprietatea trebuie să o vândă Germanul comisiei respective.

Polonii deocamdată stau la gânduri, nu știu de unde să înceapă. Se miră și cu ei se miră toată lumea, că statul, care e chemat să ocrotească pe toți cetățenii la fel, începe una dintre cele mai înjositoare și mai neumane acțiuni, contra unei părți dintre cetățenii săi.

Flota Spaniei.

Cu ocaziunea portofoliului marinei a ținut o vorbire și ministrul președinte Maura, în care a spus, că reconstruirea flotei spaniole nu însemnează, decât începutul Spaniei cu putere. Construirea flotei Spaniole e așa de însemnată pentru viitorul Spaniei, că din cauza asta, trebuie să dăm la o parte chiar și problemele culturale. Sfătuirea din Carttagena a avut ce e drept un rezultat favorabil pentru noi — a zis el — și dacă acuma pacea e asigurată, pentru aceea trebuie să ne gândim și la viitor, — pentru-că putem ajunge în o astfel de situație, în care neutralitatea Spaniei ar fi imposibilă. Spania va împedeca așezarea altor puteri în Maroco.

Toate partidele au promis, că vor da tot sprijinul guvernului în acțiunea-i mare de reconstruire a flotei. Gazetele scriu că această ședință a fost una dintre cele mai însemnate în istoria Spaniei.

Guvernului i-sau făcut ovații.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

ȘTIRILE ZILEI.

Luni, 2 Decembrie n.

— **Dejunul dela Peleş.** Monitorul Oficial anunță că Luni, 25 Novembrie, M. S. Regele Carol al României pentru a-și lua ziua bună, a chemat la dejun pe toți ofițerii batalionului 5 de vânători, care a făcut garda de onoare la castelul Peleş pe timpul reședinței de vară din anul acesta la Sinaia.

La acest dejun a luat parte AA. LL. RR. Principesa Elisabeta și Maria, precum și dl președinte al consiliului de miniștri și prefectul de Dâmbovița.

După dejun Majestatea lor au făcut Cerc în sala arabă, s'au întreținut cu multă bunăvoință cu ofițerii, apoi cu dl prefect de Dâmbovița care a prezintat Suveranului albumul «Muzeului Istoric», ce se înființează în orașul vechei reședințe domnești, Târgoviște.

— **Sfințire de biserică în Gherla.** In 24 Noembrie s'a sfințit biserica parochială din Gherla—spre mirarea tuturor—prin Excelența sa dl episcop diecezan Ioan Szabó, azistat de toți canonicii locali și de numeroși preoți din jur. E de remarcat, că toate speșeie, circa 80.000 cor., au fost suportate din partea regimului. Răspunsurile dela liturgie le-a prestat bunul cor al teologilor din Gherla. Dar, ori cum, ne servește spre mângăere, că și credincioșii bisericii române unite din reședința întinsei dieceze a Gherlei vor avea de-acum înainte un loc de închinare.

— **Primul mecenat al „Azilului“**, contemplat de „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu“, s'a înscris astăzi, în persoana dlui Ioan Toma, c. și r. căpitan penz. în Sibiu. Dl căpitan Toma a predat directorului amintitei Reuniuni, dlui P. Lucaș și secretarului ei Vic. Tordășianu suma de 1900 cor., drept dar, care să constituie „fundațiunea căpitanului Ioan Toma“ și să fie proprietatea înființândului „Azil“. Scopul fundațiunei se va determina în ședința proximă a direcțiunei. Fie ca exemplul acestui mecenat să afle cât mai mulți imitatori.

— **Preotul din Rosenberg Andrei Hlinka în Budapesta.** Andrei Hlinka, preotul suspendat din Rosenberg, a trecut Sâmbătă seara prin gara de vest în societatea unui preot din Moravia spre Seghedin pentru a-și începe închisoarea.

La gară, s'a întâlnit cu una dintre victimele dela Cernova, cu numele George Rémeny, care chiar atunci voia să plece acasă, scăpând din sanatoriul. Zărind pe iubitul său preot, Rémeny s'a repezit prin mulțime la el și i-a sărutat mâna. Hlinka a declarat, că după ce va scăpa din temniță se va întoarce, iar la Rosenberg între iubii săi poporeni.

— **Concurs pentru meseriași.** „Societatea meseriașilor din Blaj“ publică următorul concurs:

1. La 5 ajutoare de câte 20 coroane, pentru ucenici meseriași, aplicați la măiestri, care sunt membrii ai Societății:

2. La un ajutor de 150 coroane, pentru un tinăr sodal din branșele: de tinichigiu, olar, văpsitor și brologer, care va vrea să se perfecționeze în măestria sa.

Concurenții vor avea să-și înainteze cererile la biroul Societății până la 10 Decembrie în. Având să dovedească cu certificate în regulă:

a) Că sunt ucenici la măiestrii membrii ai Societății meseriașilor din Blaj; b) că decetează școala gr. cat. de meșerii din loc; iar cei ce reflectează la ajutorul de 150 cor. se arete locul unde voește a se perfecționa și să se oblige, că se vor așeza în Blaj.

Din ședința comitetului «Societății meseriașilor din Blaj», ținută în Nov. 1907.

— **Se reîntorc din America.** În conformitate cu încunoștiințările telegrafice, primate zilele acestea dela în. minister r. u. de agricultură, în săptămânile viitoare sosesc în patrie mai multe grupe mari de emigranți din America, cărora a le asigura oarecare ocupațiune, este afacere de interes general. Apelăm deci la cei cari ar avea lipsă de servitori, sau de brațe muncitoare, fie la lucrări economice, fie industriale, să se adreseze de-adreptul la ministerul r. u. de agricultură din Budapesta, sau la dl Lekky István, consilier ministerial în Fiume (Hotel Europa), cărora să le comunice și condițiunile.

Sibiu, 27 Noembrie 1907.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului“.

Pantaleon Lucaș, Vic. Tordășianu,
prezident. secretar.

— **Alegerea de învățător la Caransebeș** săvârșită în 11/24 Noembrie ni-se scrie că ar fi fost presionată de oamenii lui Burdia, cari îi îndemneau pe votanți pe față și în public, ca să voteze cu favoritul dlui Burdia, căci de unde nu — amenințări în fel și chip.

— **Un sas, care nu încapă — de Români!** O probă de un cras săsoism! E Sâmbătă la amiazi, timp frumos la 30 Noembrie 1907. Lumea sibiană își face corso obicinuit prin strada Cisnădiei. Un grup de Români din clasa cea mai cultă se plimbă și ei pe trotuar. Intre aceștia un profesor seminarial, ținându-și de mână fetița de vro 3 ani, de cealaltă mână purtându-o un coleg al tatălui băiețelului drăguț. Cum trotuarele sunt celebre de rele și înguste în orașul de sub oblăduirea magistratului săsesc, este suficient un grup de 3 persoane ca se cuprindă întreg pasajul. Aceasta însă până acum n'a

supărat pe nimenea din cei cu bune cuvinte și nu i-a împedecat de a-și face plimbarea în dragă voie. — Numai un sas bătrân, om de înaltă poziție, și după cât știm bărbat foarte cult, îndemnat de o inexplicabilă pornire, se repede cu o privire cruntă prin mijlocul grupului Românilor, smulge mânușa fetiței din brațul tatălui și-și face cale, bolborosând negru de mânie pe nemțește: „aici nici nu mai încapi: ... în pielea neobrăzată a dsale“, completăm noi.

— **Declarație.** Dna Banács, proprietară de cofetărie în Cluj, ne roagă să dezmințim cele publicate de noi despre cofetăria dsale în unul din numerii din urmă ai foii noastre. Contrar, celor ce ni-se scriseseră nouă dna Banács recunoaște, că mulți dintre mușterii dsale sunt români, pentru cari — ne asigură dna Banács — își va ținea de o datorință să aboneze și ziare românești. Să vedem.

— **x Viitor de aur românimea are** dacă numai dela comercianți români va cumpăra.

Cereți preț-curent românesc dela comerciantul român *F. A. Degan* din Fiume (Postafiók No. 163) căci vi-l trimite gratis. În el se află toți articli pentru bucătărie: 1 kgr. cafea fină numai cu 1 fl. 20 cr., 1 kgr. *Tea* aromatică numai cu 3 fl. 25 cr., apoi *Ciocoladă* efină, *Fruce* sudice, etc., cu preț redus. Spesele de porto la 5 kgr. el le plătește. Într'un pachet trimite și mai multe mărunțisuri. Cine dorește a cumpăra efin și bine să grăbească. Toți câșii au comanda au fost îndestuliți!!!

Poșta redacției.

Dlui Al. Lupan în Silivașul de Câmpie. Scrisoarea recomandată se va fi rătăcit pe undeva. N'am primit-o. Adresa cerută e Strassburg, Züricher-Strasse 4.

«Garofița». Anunț de 10 șire se publică pentru 1 cor.

Poșta administrației.

D-lui V. M. în T. Informațiile date de noi sunt bazate pe date autentice culese din documente publicate în ziarul «America». — Personalități n'am făcut, și nu putem admite nici ale altora.

Dlui George Vior în Zs. Am primit 14 cor., cu care sumă sunteți achitat până la finea anului.

Dlui Șt. Marina în S. Dela noi se expedază foaia regulat. Foile se trimit deodată.

Dlui I. Cădăriu în D. Sunteți în restanță până la finea anului cu suma de 12 cor.

ROMANUL „LUPTEI“.

SEMNULE CELOR PATRU

de CONAN DOYLE. (11)

— Urmare —

Ce însemnătate au aceste cuvinte și cine a fost străinul, n'am putut descoperi nici până în ziua de azi. Din averea tatălui nostru nu lipsia nimic. Firește, numai decât ni-am dat seamă, că trebuie să fie o legătură între teama ciudată a tatălui nostru și străinul nostru. Taina ce învăluia întâmplarea aceasta ni-e însă și astăzi nedeslegată.»

Tadden Scholto își aprinse o țigară și tăcu.

Toți ascultasem povestirea aceasta ciudată în cea mai mare tăcere. La auzul im-

prejurărilor între cari murise tatăl său domnișoara Morstan devenisă palidă și era aproape să leșine. În curând, însă, și-a revenit în fire. Sherlock Holmes sta adânc în gânduri, cu ochii închiși. Azi dimineață se plânse încă despre uniformitatea monotonă a vieții, iar acum sta înaintea unei probleme deslegarea căreia cerea cea mai mare încordare a minții.

Mândru de efectul ce l-a produs povestirea sa, Scholto se uită pe rând la noi și după ce trasă câteva fumuri, începu din nou.

«Vă puteți închipui ce aghitați am fost auzind de comoara aceasta. Luni întreg am săpat și resăpat grădina, dar înzadar. Era se murim de năcaz că tatăl nostru a murit fără se ne indice locul unde e comoara, mai ales că era să spună vorba aceasta însămnată. Mărgăritarele din colan ne făceau să putem concluda la bogăția restului comorii. În ce privește acest colan, am ajuns la ceartă cu frate-meu. Mărgăritarele erau de mare preț și frate-meu se codea să le dea, căci — ca se fiu sincer — frate-meu de-asemena suferă de zgârcenie. Li era teamă să dea colanul din mână și din cauză că poate s'ar fi început vorbe pe tema aceasta. Numai cu greu am reușit să-l înduplec să-i trimitem domnișoarei Morstan din vreme în vreme câte un margaritar ca să nu ducă lipsă.

— A fost frumos din partea dumatăle, — îi observă Holmes. — Ai dat dovadă că ai inimă bună.

— Noi eram crescătorii ei, — răspuse Scholto, — sau cel puțin așa o consideram eu. Frate-meu, firește, era de altă părere. Eram și de alminteri destul de avuți și eu nu-mi doriaș băgăție mai mare. Și mi se părea că e lucru josnic să nedreptățești în chipul acesta o fată orfană. Fiindcă frate-meu, însă, mereu mă contraria, m'am mutat în altă parte, în Pondicherry-dodge, luând cu mine și pe bătrânul Khitmutgar și pe Williams. Eri aflai însă despre un eveniment foarte important: s'a descoperi comoara. Numai decât i-am scris domnișoarei Morstan să vie, iar acum n'avem decât să ne ducem la Norwood și se ne luăm fiecare partea. Aseară, deja, i-am spus fratelui-meu ce-am de gând să fac. Ne așteaptă, dar nu vom fi caspeți bine primiți.»

Scholto terminase și ședea acum nemișcat în fotoliul său moale. O vreme și noi am rămas tăcuți și uniți de întorsătura ce-o luaseră lucrurile. În fine se ridică Holmes.

«Ai lucrat cum trebuie se lucreze un om cinstit. Poate ne va fi cu puțință să-ți dovedim recunoștința noastră deslegând taina acestei afaceri. Să nu pierdem vremea ci să pornim numai decât.»

Scholto luă din dulap un pardesiu lung, cu guler lat de astrahan și se îmbracă cu îngrijire, punându-și pe cap o căciulă mare.

«Sunt cam bolnăvicios și trebuie să-mi grijesc de sănătate.»

Afară înaintea ușii, trăsura aștepta gata și abia am urcat o și porni în fugă. Scholto, în tot cursul drumului, ne povestea fără conținere.

«Bartolomeu e un băiat cuminte. Ce credeți, cum a dat de locul unde era ascunsă comoara? Ajunsesa la convingerea că comoara trebuie să fie în casă; s'a pus, prin urmare, să măsoare fiecare odaie, fiecare părete. Înălțimea casei era de 74 de urme, înălțimile odăilor, însă, și grosimea pereților adăugate nu făceau decât 70 de urme. Cele patru urme cari lipseau nu puteau să fie decât în încăperile din sus, a pus un om să facă o gaură în plafondul odăii de sub coperiș și, într'adevăr, descoperi un ascunziș despre care nu știa nimeni. În mijlocul acestei încăperi zăcea comoara. Cu ajutorul unor sfori tari am cobrât-o în odaie și acum e a noastră. Frate-meu e de părerea că această comoară prețuiește cel puțin o jumătate de milion de sterline (12 milioane de coroane).»

(Va urma.)

Comercianți!

Cari voesc să servească cumpărătorilor un calendar frumos, bun și ieftin, ceară și comisiune

CALENDARUL „POPORULUI ROMÂN“

Dela Administrația „Poporul Român“ Budapesta, VII., István-ut 11.

Prețul 40 fileri.

Se estinde pe 208 pagini cu 100 chipuri

Comercianții primesc 25% rabat.

Economie.

Noul proiect de lege al tovarășiilor.

Pretutindeni comercianții sunt împotriva tovarășiilor și în deosebi împotriva tovarășiilor de consum. Cred anume, că tovarășiile de consum primejdiesc interesele lor, ba duc chiar la nimicirea clasei comercianților.

Tovărășiile de consum, bazându-se în deosebi pe pătura agricultorilor au propășit pretutindeni. Mercantiliștii primesc în tovarășiile de consum o armă a agrarilor împotriva intereselor comercianților.

E dovedit însă îndeajuns, că prin înființarea tovarășiilor de consum se țintește numai îmbunătățirea stărei materiale a poporului dela sate, precum și apărarea lui împotriva comercianților, cari nu prea sunt conștiențioși în alegerea mijloacelor de îmbogățire, care în deobște se face din ruina poporului.

Asociația regnicolară a comercianților ungari a ținut eri în Budapesta o consfătuire în scopul dezbaterii noului proiect de lege al tovarășiilor.

La această consfătuire, diferitele asociații comerciale din țară au trimis delegați, cari au dezbătut toate punctele din noul proiect de lege, cari nu sunt în congruare cu interesele lor.

S'a hotărât a începe o acțiune împotriva tovarășiilor de consum.

Adunarea a stabilit următoarele puncte de vedere:

Oficanți publici, preoți și învățători, să nu poată lua parte la alcătuirea tovarășiilor. Oficanți publici pot fi membrii numai acelor tovarășii, cari sunt înființate numai pentru dânșii, ceea ce să se spună lămurit în statute.

Nu e permis, ca în firma tovarășiei să se întrebunțeze cuvintele, din cari reese, că tovarășia e a unei naționalități din țară (d. e. „tovarășia română“, etc.) sau a unei confesiuni, nici chiar cuvintele ca „tovarășia creștină“.

Să nu dea tovarășiilor de consum dreptul de a vinde tutun, membrii tovarășiei să nu poată cumpăra pe credit, ci numai cu bani gata.

La caz dacă tovarășiile de consum vând mărfuri și pe seama acelor, cari nu sunt membri ai tovarășiilor, să nu fie pedepsite numai acestea, ci și acei membri cu ajutorul căror nemembrii au cumpărat mărfuri dela bolta tovarășiei.

Delegații comercianților au constatat, în sfârșit, că în noul proiect de lege se vedește totuși o ameliorare a stărilor de până acum.

Favor pentru transportul nutrețului. Ministrul ungar de comerț a dat o ordinațiune, conform căreia pentru transportul țăriței, turtelor de ulei, orzului și porumbului (cucuruzului) măcinat pentru nutreț se va plăti un tarif scăzut.

Favorul de transport acordat e 15 la sută și e valabil pe toate liniile căilor ferate de stat, începând dela 20 Noemvrie a. c. și până la sfârșitul lunii Aprilie 1908. Eschise sunt dela acest favor stațiunile dela frontiere, precum și capitala țării, în cazul când comanda de nutreț sunt făcute pe teritoriul capitaliei. Nu se pot folosi de acest favor nici comercianții.

Favorul tarifului scăzut să dă numai pentru nutrețul comandat de agricultori și numai acelor, cari dovedesc cu atestat dat de reuniunea economică a comitatului respectiv sau de Asociația regnicolară a agricultorilor ungari, că se îndeletnicesc cu prăsirea și creșterea vitelor.

Situația financiară în Egipt. Criza financiară din America se resimte și în Egipt unde situația în piața de bani e una din cele mai triste.

Egiptul a avut în anul acesta o recoltă excelentă, cu toate acestea cursurile valorilor, notate la bursă sunt inferioare, celor de pe timpul crizei egiptene de astăvară.

Ploile și prospectele de recoltă. Ploile dese, ce sau revărsat asupra întregii țări au avut o înrăurire binefăcătoare asupra dezvoltării semănăturilor. Primind pământul umezala trebuincioasă, perspectivele recoltei s'au ameliorat.

Rapoartele sosite din cele mai multe ținuturi ale țării prezintă o îmbunătățire vădită în situația agricolă. Semănăturile s'au dezvoltat într'u atât, încât vor putea rezista gerul din iarnă. Aceste împrejurări au influențat asupra dezvoltării prețurilor cerealelor.

Cu toate că din America au sosit știri despre urcarea prețurilor, la noi prețurile cerealelor nu s'au urcat timpul prielnic dezvoltării semănăturilor tendența spre cădere.

Prețurile cerealelor. Tendența generală s'a deschis în prezența archiducesei Auguste, expoziția internațională de galițe în Budapesta.

Expoziția e una dintre cele mai variate. Mulțimea de vizitatori admiră îndeosebi frumoasele soiuri de găște de «Emden» și rațe de «Peking», precum și frumoasele specii de găini «orpington».

Diferitele soiuri de porumbi sunt așezate în 310 colivii mai mari.

În această expoziție să vedește vizitatorilor progresul mare ce l'a făcut țara noastră pe terenul creșterii diferitelor galițe.

E îndeajuns să amintim, că pe lângă acoperirea consumului intern, țara noastră exportează anual galițe, ouă și pene în valoare de 88 milioane coroane.

Bursa de efecte. Situația încordată din La încheierea bursei au notat:

Acțiunile institutului de credit	Coroane
„ „ austriac	vinde 638 —
„ „ ung.	750 25
„ băncii de escompt	472 —
„ soc. căilor fer. aust. ung.	677 50
Renta ung. de aur 4 proc.	111 —
„ „ coroane 4 „	93 65
„ austr. de aur 4 „	114 50
„ „ coroane 4 „	96 75
Scrisuri fonciare „Albina“	101 —
Napoleon'd'or (20 franci aur)	19 24
mărci germane, aur	23 57
Galbeni austriaci și ungurești	11 43
Mărci germane 100 mărci	117 97
„ franceze 100 franci	96 10
„ italiene 100 lire	96 20
„ române 100 lei	93 50
Ruble rusești de hârtie	2 53

Prețurile cărnei în orașele din provincie. Asociația regnicolară a agricultorilor ungari a dat la sfârșitul săptămănei trecute publicității prețurile cărnei în orașele din provincie. Din acestea însemnăm următoarele: (Prețurile sunt socotite de kilogram și în fileri).

	Carne de vită		Carne de vițel		Carne de porc		Carne de oaie	
	I	II	I	II	I	II	I	II
Arad	160-142	200-160	160-140	110				
Aradul Nou	136-128	160-152	126-120	100				
Becicher-M.	136-120	160-144	144-128	104				
Bichș-Ciaba	126-120	160-130	136- —	88				
Oradea-Mare	128-120	200-160	160-144	88				
Panciova	136-128	180-160	142-136	70				
Sân-Micl.-M.	152-148	—	144- —	100				
Sátmar	152-144	180-170	144-136	—				
Verșeț	120 —	160- —	140 —	100				
Timișoara	190- —	200- —	160- —	—				
Sibiu	160-132	130-120	140-128	100				

Prețurile spiritului. Spirit brut, darea neplătită 61.50—52.50, darea plătită, 160.50—161.5L cor.

Spirit rafinat, darea neplătită, în mare 66.50—70; darea plătită 165.50—165 coroane, în detail, darea plătită 167—50—168.50 cor.

Spirit denaturat în mare 56.50—57.50 coroane, în detail (barele) 58—59 coroane.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.)	frum. 25 cor.	95 fil.
„ „ „ „ „	mijl. 25	„ 30 „
„ „ „ „ „	slab 24	„ 50 „
Secară, „ „	dela 23 20	— 23 70
Orz, „ „	15 70	— 16 10
Cucuruz „ „	14 90	— 15 10
Ovăș „ „	16 35	— 17 15
Rapiță „ „	34 50	— 36 —

II.

Producte.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc, dela	147 cor. —	148 cor.
Slănină	112 „ —	117 „
Cartofi	4.30 „ —	5.10 „

III.

Târgui de porci din Kőbánya (Steinbruch)

(Prima calitate ungară.)

Bătrâni	— — —	fileri kilogramul.
Tineri	128—130 „	„

Redactor responsabil:

GEORGE PLEȘOIANU.

Din nou provocăm și pe această cale pe toți aceia cărora le-am trimis provocări în scrisoare să achite fără întârziere restanța abonamentului, ca să nu fim siliți a sista expedarea foii la adresa dlor.

Rugăm pe abonații noștri din provincie să ne facă cunoscut dacă primesc ori nu la timp foaia noastră, care se expediază de aici regulat în același timp cu foaia „Magyarország“. În cele mai multe locuri „Lupta“ ar trebui să se înmaneze în ziua, a cărei dată o poartă; iar în locurile mai îndepărtate cu o zi în urmă.

Voim să facem arătare la oficiile postale pentru toate cazurile, în cari s'ar constata iregularități în înmanarea foii.

Dela „Poporul Român“ se pot procura următoarele cărți:

Cărți din editura librăriei „Minerva“ București:

Alexandri V.: Poesii	1-50
Alexandri V.: Teatru II.	1-50
Alexandri V.: Teatru III.	1-50
Alexandri: Teatru IV. Cor.	1-50
Alexandri V.: Proză	1-50
Alexandrescu Gr.: Versuri și Proză	1-50
Basarabescu: Vulturii	1-50
Bârsan: Popasuri	1-50
Brun I.: Moșneagul	1-50
Bălcescu N.: Istoria Românilor	1-50
Bolintineanu D.: Poezii	1-50
Beldicianu N.: Chipuri dela mah.	1-50
Boureaun E.: Povestiri din copilărie	1-50
Creangă Ion: Opere complete	1-50
Coșbuc G.: Valuri alinate	1-50
Caraivan La Șezătoare	1-50
Dunărianu: Chiușii	1-50
Dauș: Doamna Oltea	1-50
Delatistman: 100 Basme	1-50
Eminescu M.: Literatură populară	1-50
Eminescu M.: Scrieri politice	2-—
Eminescu: Geniu Pustiu	2-—
Filimon N.: Ciocoi vechi și noi	1-50
Gârleanu: Cea dintâi durere	1-50
Grigorovitz Em. Chipuri și Graiuri din Bucovina	1-50
Genus: Povestiri morale	1-50
Goran Ion Taina a șeasa	1-50
Gârleanu Em.: Bătrânii	1-50
Hodoș Constanța: Frumos	1-50
Iorga N.: Gânduri și sfaturi	1-50
Iorga N.: Neamul Rom. din Bucovina	2-50
Iorga N.: Ștefan cel Mare	0-75
Iorga N.: Neamul Rom. din Ardeal Vol. I.	2-50
Istoria Românilor în chipuri Volumul I.	2-50
Iorga: Prin Bulgaria	2-50
Iosif St. O.: Credințe	1-50
Lecca H.: Poezii	1-50
Lecca H.: Tainele cerului	1-50
Livescu: Nu se cuvine	1-50
Manolache Holda: Fețe	1-50
Moruzzi: Rușii	1-50
Nicolaeu Stamați: Opere Compl.	1-50
Negruzzi C.: Op. Compl. Proză	1-50
Odobescu: Opere Compl. Vol. I.	1-50
Pann Anton: Povestea vorbelor	1-50
Popovici A. C.: Vorbe înțelepte	1-50
Popp V.: Răs și Plâns Cor.	1-50
Paul Augustin: Intre Someș și Prut	1-50
Petrescu Petra: „Alie Marin“	1-50
Popp V.: Domnița Viorica — Rutenisarea Bucovinei	2-—
Pop: Cum iubește o fată?	3-50
Rosetti — Max.: Intre Capșa și Palat	1-50
Scrob Carol: Roua și Bruma	1-50
Sandru Aldea C.: In urma plugului	1-50
Sadoveanu: Povestiri	1-50
Sandu: 2 Neamuri	1-50
Sadoveanu: Dureri înăbușite	2-—
Sadoveanu: Povestiri de Răsboi	2-—
Sadoveanu: Crășma lui moș Precu	2-—
Sadoveanu: Floare Ofiliță	2-—
Sadoveanu: Amintirile căprarului Gheorghiuță	2-—
Slavici I.: Din Bătrâni	2-50
Slavici I.: Vatra părăsită	2-—
Sadoveanu: Șoimii	1-50
Sadoveanu: La noi în Vișoara	1-50
Sadoveanu: Mormântul	2-—
Teodoru Gh. A.: Din viața Mărinarului	1-50
Urechia: In Bucezi	1-50
Panăcie: Bucăția	3-—

Biblioteca populară a „Minervei“:

Istoria populară a Rom. Vol. I.	—15
„ „ „ „ Vol. II.	—15
„ „ „ „ Vol. III.	—15
Cântarea României	—15
Istoria populară a Lit. Rom.	—15
Revoluția lui Tudor Vladimirescu (1821)	—15
Perderea Basarab. 1812 și 1814	—15
Unirea Principatelor și domnia lui Cuza	—15
Vasile Alexandri cel mai mare poet al României	—15
Ștefan cel Mare, copilăria și suirea la tron	—15
Istoria lui Mihai Viteazul	—25
Revoluția lui Horea	—15

Ce să cetim	—15
10 Main	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare! Vol. I.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. II.	—15
Răzb. rom. pentru neatârnare Vol. III.	—15
Viața și faptele lui Veniamin Costachi (1667—1846)	—15
Aritmetica	—15
Femeile in revol. din Rusia	—15

Cărți din editura librăriei „Alkalay“ București:

Biblioteca pentru toți

fiecare număr 30 fileri, plus 5 fil. porto. (Dacă cartea are 2 sau mai mulți numeri costul e de atâtea ori 30 fileri.)

Adamescu, Modele de discursuri române No. 43-44.	
Adamescu Gh., Modele de discurs. streine 48-49.	
Adamescu Gh., Din biogr. scriitorilor români, No. 85.	
Alexandri, Ovidiu dramă, 180-181.	
Alexandri, Doine No. 182, Lăcrămiore 183.	
Alexandri, Suvenire 184. Mărgaritarele, No. 185-186.	
Alexandri, Pasteluri. No. 187, Varia, No. 188.	
Alexandri, Alte, Poesii 189-190.	
Alexandri, Ostașii noștri, Poesii No. 191.	
Alexandri, Dumbrava roșie, poem istoric 192.	
Alexandri, Legende 193-194.	
Alexandri, Teatru vol. I, 199.	
Alexandri, Teatru vol. II, 201.	
Alexandrescu Gr. M., Proză și poezii 15.	
Andersen, Povești aale, cu portret, I.	
Andersen, Carte de chipuri fără chipuri, 100.	
d'Annunzio Făclia sub obroc. Trag. 248, trad. de Al. Dor.	
Augier & Sandeau, Ginerile lui Poirier teatru, No. 78.	
Bachelin Leo, Castalul Peleş 9.	
Bălcescu, Poesii vol. I, 126.	
Bălcescu, Poesii vol. II, 127.	
Bănățeanu P., Din viața meseriașilor, 23-24.	
Bianu Ioan, Momente Culturale, 217.	
Bolintineanu D., Legende istorice, 20.	
Bolintineanu D., Manoil. Roman, 202-203.	
Bolintineanu, Elena, Roman, No. 243-245.	
Bourde, Patriotul, 54.	
Buzoianu G. T., Egiptul, 72.	
Buzoianu G. T., Erbăii-Hesperidele, 87.	
Buzoianu G. T., Cartagina-Cyrena, 95.	
Calligari D., Dicționar englez-român, 204-215.	
Caragiale I. L., Schițe ușoare, 58.	
Caragiale I. L., Fragmente, 121-122.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, I. No. 7.	
Carmen Sylva, De prin veacuri, II. ultim, 40.	
Carmen Sylva, Robia Peleşului, 119.	
Carmen Sylva, O Rugăciune, 223.	
Cazaban Al., Departe de Oraș, romane, 254.	
Cervantes, Don Quijote, 218.	
Cicerone, Despre prietenie, 107.	
Colomb D-na, Istoria, 17.	
Coppée François, Prietene, roman, 52.	
Coppée François, Poveste tristă, 103-104.	
Costin, Spre primăvară, 64.	
Creangă, Opere complete, vol. I., 28.	
Creangă, Moș Nichifor, vol. II., 29.	
Creangă, Povestea lui Stan Păpău, vol. III. No. 30.	
Creangă, Povestea lui Harap Alb, vol. IV., 31.	
Creangă, Amintiri din copilărie, vol. V. și VI. 32-33.	
Demetrescu Traian, Iubita, No. 263.	
Demetrescu M. Nuvele, Nn. 12.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. I. 42.	
Depărățeanu, Doruri și amoruri vol. II. 45.	
Dulfu P., Legenda Țiganilor, No. 70.	
Dumas A., (fiul) Denisa, drama, 88-89.	
Eminescu Mih., Poesii, 195-196.	
Facca Franțuzele. teatru, 240.	
Flammariou Camille, O călătorie în cer, 266.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. I. 80-81.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, roman, part. II. 62-63.	
Filimon, Ciocoi vechi și noi, rom., part. III. și ult. No. 84.	
Foe Daniel Robinson Crusoe (călătorii), 262.	
Flammariou Camille, Fenomenele Spiritismului 269.	
Gastineau, Geniile științei și industriei, 91.	
Genevraye, Ombra, roman, 21.	
Ghica Ion, Scrisori către V. Alexandri, vol. I. No. 224-225; vol. II. No. 226-227; vol. III. 228-229; vol. IV. cu note de II, Chendi, No. 230-231.	
Goethe, Werther, roman, 38.	
Glorile muzicii, 110.	
Grillpartzer, Heroși Leandru, trad. de Har. Lecca, 270.	
Hamangiu, Codul civil adnotat, 128-137.	
Hamangiu, Procedura civilă adnotată, 139-148.	
Hamangiu, Legea Judecător. de pace adnotată, 149-151.	
Hebbel Fried, Iudita și Holofern, tragedie, 197.	
Hugo Victor, Ernani, dramă 232-233; trad. în versuri de H. Lecca.	
Hugo Victor, Regele petrece, dramă, 264-265, tradusă în versuri de Ludovic Dauș.	
Huxley, Noțiuni asupra științelor, 41.	
Ibsen, Stălpini Societății, 253.	
Ionescu Gion, Istorie, 34.	

Iorga N., Oameni și fapte din trec. românesc,	
Lecca G. Haralamb, Poeme, 90.	
Lecca G. Haralamb, Casta-Diva,	
Lecca G. Haralamb, Jucători de cărțidramă, 238-239.	
Lecca G. Haralamb, Suprema forță. Teatru, 246-247.	
Lecca G. Haralamb, Căinii, dramă, 257.	
Lubboc, Intrebuițarea vieții, 124.	
Madan G., Suspine, 138.	
Marian, Păserile noastre și legendele lor, 2.	
Maiorescu T., Nuvele și schițe, 10.	
Mahaffy, Antichitatea greacă, 27.	
Maistre Xavier de, Călătoria împrejurul odăii, 22.	
Michelet, România, Roma, Piza, etc. 8.	
Molière, Bolnavul închipuit, 251-252.	
Morand, Introduceri la studiul științelor fizice. 112-113.	
Müller, Animale celebre, 108.	
Musset Alfred, La ce visează Fetele, 19.	
Mic Vocabular militar, român-frac.-rus-turc, 105-106.	
Molieré, Doctor fără voie.	
Nora A., Clipe trâte, 256.	
Olănescu D. C. (Ascanio), Satire, 63.	
Ovid, Metamorfozele, 101-102.	
Oscar Wilde, Salomea (dramă) trad. Z. Bârsan, 261.	
Pann Anton, Pov. vorbii vol. I. No. 16, vol. II. 25, III. ult. 39	
Pann Anton, Nastratin Hogea 79.	
Pann Anton, Povestea lui Moș Albu part. I. 93, part. II. 94	
Petofi, Apostol. trad. în versuri de Iosif. No. 99.	
Pecaut și Baude, Conv. despre artă I. No. 50, II. No. 36.	
Pierre C. de St., Paul și Virginia, No. 96-97.	
Pitaru Hristache, Povestea Mavroghen, No. 125.	
Ploetz-List, Mic vocabular francez-român, No. 156-158	
Popp Vasile, Fleacuri, No. 118.	
Prevost Abatele, Nanon Lescaut, roman vol. I. 60.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut roman, vol. II. No. 65.	
Prevost Abatele, Manon Lescaut vol. III. fine No 66.	
Putlitz, Ce și povestește pădurea, 86.	
Rădulescu Motru, Știința și Energie, 241.	
Rosetti D. R. (Max), Trotuarul Bucureștilor 61.	
Rosetti D. R. Max, Teatru vol. I. No. 109, vol. II. No. 120	
Rosetti D. R. Max, Povețe către săteni, 160-161.	
Rosetti Radu D., Din inimă, 55	
Rosetti Radu, Sincere, poezii 92.	
Sadoveanu Mih., Povestiri de sărbători, 234-235.	
Seneca, Liniștia sufletească, 114.	
Silvan Gh., Bătrânul Dan, 219.	
Shakespeare, Hamlet, 221-222.	
Schopenh., Viața, Amor. și Moart. trad. de Pest. 249-250.	
Sienkiewicz H., Bartek invingătorul, No. 258.	
Sihleanu A., Armonii intime 75.	
Spencer Herbert, Despre Educație, 4-5.	
Sperantia Th. D., Anecdote împănate, 201.	
Stăncescu Const., Ce este frumusețea, 71.	
Stăncescu Dumitru, La gura sobei, 35.	
Stavri Arthur, De demult, poezii, 98.	
Stavri Arthur, Pe acelaș drum, poezii, 179.	
Stoenescu Th. M., Poesii, 111.	
Swift, Guliver în țara piticilor, 198.	
Szavilowsky, Cronologie, calendare, 159.	
Teodor Dumitru, Schițe umoristice, 18.	
Teodor D., Alte schițe umoristice, 115.	
Tennyson, Enoch Arden (poema) No. 62 trad. de H. Locca	
Theuriet André, Din tinerețe, etc. 11.	
Urechia Dr., Dușmanii noștri, 46.	
Urechia Dr., Cronicile Doctorului, 156.	
Urechia, Dicționar francez-român, 166-178	
Urechia Dr., Ce naște din pisică, 216.	
Ureche Nestor, Căruța Poștei, 271.	
Vildembruch, Doui trandafiri, 23.	
Vilkins, Antichitatea romană, 14.	
Virgiliu, Georgicele, trad. în versuri de Coșbuc, 242.	
Vlahuță A., Icoane șterse cu portret, 6.	
Vlahuță A., Din goana vieții, I. No. 51. p. II. 57, p. III. u. 59	
Vlahuță A., Dan, roman partea I. 73-74. p. II. și ult. 76-77	
Vlahuță A., Iubire, poes. i. 116-117.	
Zamfirescu Duiliu, Nuvele romane, 13.	
Zamfirescu Duiliu, Viața la țară 162-165.	
Zamfirescu Duiliu, Tănase Scatiul, roman, 259-260.	
Zamfirescu Mihail, Cânt. și plâng., No. 3. p. II. No. 45	
* Biografiile oamenilor celebrii, 26.	
Povesti de Crăciun, 36.	
Minunile Universului, vol. I. 67.	
Minunile Universului, Istoria naturală, vol. II. 68.	
Minunile Universului, Omul și org. sale. vol. III. 69.	
Biografiile mamelor celebre, 123.	
Carmen Sylva, Ullranda, dramă, 275.	
Racine Atalia și T. Banville, sărutarea trad. în versuri de H. Lecca, 276.	
Gorki, Asilul de noapte, 277.	
Eminescu, Povești și nuvele, 278-279.	
Dumas-Fiul, Damă cu camelli (roman), 280-282.	
Alexandri, Fântâna Blanduziei, 283.	
Schakespeare, Femeia îndărătnică, trad. în versuri. de Haralamb G. Lecca, 284.	
Coșbuc, Antologia Sanscrită, 285.	
Octavian Goga. poezii (premiat de Academia Română), 286-287.	
Ibsen, un dușman al poporului. 288.	

Istoria Românilor Bănățeni

de
Dr. Theol. GEORGE POPOVICIU
protopresbiter ort. român și deputat dietal în Lugoj.

Se estimează pe 424 pagini, format 80 mare, prețul original 6 cor., redus 4 cor.

La cărțile până în valoare de 50 fil., 5 fil., iar dela 50 fil. în sus 10—20 fil. sunt a se alătura pentru porto postal. Pentru trimiterea recomandată plus 25 fil.